

ปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียนของผู้เรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กนก รุ่งกิตติกุล¹ ชฎาภรณ์ จันทร์ประเสริฐ² รุ่งฤดี เสียวกิตติกุล²

วันชัย สิลพัทธ์กุล³ และหทัยวรรณ เจียมกิตติกานนท์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียนของนักศึกษาในกลุ่มเคยเรียนแผนกศิลปภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับนักศึกษาในกลุ่มที่ไม่เคยเรียนในแผนกศิลปภาษาญี่ปุ่น ทั้งปัจจัยทางบวกได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้อยากเรียนภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น หรือรักษาระดับความอยากเรียนเอาไว้ได้ และปัจจัยทางลบ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลให้ความอยากเรียนลดลง 2) ศึกษาเปรียบเทียบช่วงเวลาและสาเหตุที่ทำให้รู้สึกว่าการอยากเรียนลดลงของทั้งสองผู้ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียน 3) ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสร้างแรงจูงใจขึ้นมาใหม่ของผู้เรียนทั้งสองกลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 284 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มเคยเรียนในแผนกศิลปภาษาญี่ปุ่น (J1) 153 คน และกลุ่มไม่เคยเรียนในแผนกศิลปภาษาญี่ปุ่น (J2) 131 คน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) เรื่องระดับความอยากเรียนของทั้ง 2 กลุ่มพบว่า จำนวนของผู้ที่อยากเรียนเพิ่มขึ้น เท่าเดิม หรือทอดถอนนั้นมีจำนวนพอๆ กันทั้งหมด อาจสรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการเรียนนั้นไม่มีผลต่อความอยากเรียนจนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยที่ทำให้กลุ่ม J1 มีความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น คือ มีบุคคลที่ประสบความสำเร็จ บุคคลที่ตนเองนับถือ หรือชื่นชอบ รวมถึงการมีคู่แข่ง ส่วนกลุ่ม J2 จะให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในจิตใจของตนเอง อย่างเช่น ความรู้สึกภูมิใจความสนุกในการเรียน หรือความไม่พอใจในความสามารถของตัวเองเป็นตัวกระตุ้นให้รู้สึกอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้ความรู้สึกต้องการเรียนลดน้อยลง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม อีเมล : rkanok2000@yahoo.com

² อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม

ระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 คล้ายคลึงกัน คือ ปัจจัยที่ส่งผลทำให้รู้สึกท้อถอยในการเรียนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านศักยภาพในการเรียน ในเรื่องความไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกท้อถอยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน เรื่องปัญหากับเพื่อนในชั้นเรียน 2) กลุ่มนักศึกษา J1 จะรู้สึกท้อถอยในช่วงแรกมากกว่ากลุ่มนักศึกษา J2 สาเหตุเกิดจากการเปรียบเทียบกับการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของตนเอง 3) นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีวิธีรับมือเมื่อรู้สึกท้อถอย หรืออยากเรียนลดน้อยลงคล้ายๆ กัน คือ พยายามคิดถึงแรงบันดาลใจตอนเริ่มเรียนของตนเอง สำหรับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นมาก่อน จะมีแนวโน้มใช้วิธีรับมือด้วยการออกห่างจากภาษาญี่ปุ่นสักพัก โดยหันไปทำกิจกรรมหรืองานอดิเรกอย่างอื่นมากกว่า

คำสำคัญ : 1. ความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่น 2. ความรู้สึกท้อถอยในการเรียน

**Factors in motivation to learn Japanese language
of students taking Japanese course
at the Faculty of Arts, Silpakorn University**

**Kanok Runggeratigul⁴ Chadaporn Chanprasert⁵
Rungruedee Leaokittikul⁵ Wanchai Silapattagul⁶
and Hathaiwan Chaimkeeratikanon⁵**

Abstract

The objective of this study is to investigate the motivation of Japanese language learners and explore the related issues that are likely to influence the learning process by finding out the factors that motivate or demotivate them. A survey using open-ended questionnaires was conducted to two groups of students based on their Japanese language learning experience, namely the students who graduated from Japanese language program in high school (hereinafter referred to as J1) and those who have never been in Japanese language program in high school (hereinafter referred to as J2). A total number of 284 students (153 students of J1 and 131 students of J2) who were first to fifth year students taking Japanese courses at Faculty of Arts, Silpakorn University in the 2015 academic year participated this survey. The results of the study are as follows. 1) The important factors which increase motivation of J1 are successful individuals, ideal persons, also their rivals, where J2 focuses more on the internal factors such as proudness, the enjoyment in class, and the unsatisfactory in their own skills. The factors that demotivate both groups on studying Japanese are similar. Their class performance and the lack of confidence in their own skills are the most influential factors, while class environment and peer problems are

⁴ Assistant Professor, Ph.D. at Modern Eastern Languages Department, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand. Email address: rkanok2000@yahoo.com

⁵ Lecturer at Modern Eastern Languages Department, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.

⁶ Assistant Professor at Modern Eastern Languages Department, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.

the least influential. 2) J1 seems reluctant to study Japanese at the first and second year much more than J2 because they tend to compare the class with their previous learning experience in high school. 3) To rebuild their motivation, both groups of students try to revive their motivation when they started learning Japanese. Although the results indicate that J2 tend to rebuilt the motivation by stepping back from learning Japanese much more than J1.

Keywords: 1. Increase motivation 2. Demotivation

ที่มาของปัญหา

จากงานวิจัยเรื่องทัศนคติ พฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Runggeratigul et al., 2016, pp. 275-278) พบว่า มีนักศึกษาประมาณ 20% ที่รู้สึกท้อแท้เหนื่อยหน่ายต่อการเรียน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน จากการสังเกต และพูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาบางคน ทำให้ผู้วิจัยเกิดคำถามว่า เป็นไปได้หรือไม่ว่า สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการจัดการเรียนการสอนร่วมกันโดยไม่แยกกลุ่มผู้ที่เคยเรียนในหลักสูตรแผนการเรียนศิลป์ ญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยเรียนภาษาญี่ปุ่นในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาก่อน หลักสูตรของภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่เริ่มต้น แม้ว่าจะมีนักศึกษาที่เคยเรียนในแผนการเรียนศิลป์ญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ภาควิชาฯ ก็ยังไม่จัดการเรียนการสอนแบบต่อยอด เนื่องจากพบว่า ผู้ที่เคยเรียนมาก่อนก็ได้มีผลการเรียนดีกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนจนเห็นได้ชัด ในทางตรงกันข้าม ผู้ที่ทำคะแนนสอบได้สูงเป็นอันดับต้นๆ จำนวนมากเป็นผู้ไม่เคยเรียนมาก่อน ภาควิชาฯ จึงเห็นว่าการให้ผู้ที่เคยเรียนในแผนการเรียนศิลป์ญี่ปุ่นเริ่มเรียนใหม่ตั้งแต่ต้นพร้อมกับผู้ที่ไม่เคยเรียนมาก่อน จะเป็นการปรับพื้นฐานทั้งหมดใหม่ และน่าจะเป็นผลดีต่อผู้เรียนมากกว่าการต่อยอดทั้งที่พื้นฐานความรู้ชั้นต้นยังไม่ดีพอ ด้วยเหตุนี้ จึงอาจทำให้นักศึกษาที่เคยเรียนมาก่อนบางคนรู้สึกเบื่อหน่ายในช่วงแรก จนทำให้ความอยากเรียนลดน้อยลงเรื่อยๆ ในขณะที่นักศึกษาที่ไม่เคยเรียนก็รู้สึกกดดันจนรู้สึกท้อเพราะต้องแข่งขันกับผู้ที่เคยเรียน แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัดที่จะช่วยยืนยันความคิดเห็นนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการหาคำตอบว่า ปัจจัยที่ทำให้รู้สึกอยากเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงของกลุ่มนักศึกษาที่เคยเรียนตอนมัธยมศึกษาและไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนภาษาญี่ปุ่นมาก่อนนั้นจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไรเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ในการทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นพบว่า มีงานวิจัยที่กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีความอยากเรียนเพิ่มขึ้น เช่น งานวิจัยของ Yuka Tomiyoshi (2014, p. 39) แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ การมีต้นแบบที่เป็นอุดมคติ เช่น เพื่อน รุ่นพี่ และประสบการณ์ในการใช้ในสถานการณ์จริง ส่วนงานวิจัยของ Keiko Yoshikawa (2011, pp. 75, 82-83) พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น มาจากองค์ประกอบของความต้องการขั้นพื้นฐานที่ทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) 2 ประการ คือ ความต้องการมีสัมพันธอันดี

กับผู้อื่น และความต้องการเป็นคนมีทักษะความสามารถ นอกจากนี้ ความต้องการสัมผัสวัฒนธรรมญี่ปุ่น และเนื้อหาของภาษาญี่ปุ่นที่เรียน ก็เป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียนมีความต้องการเรียนที่เพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ Keiko Yoshikawa (2013, pp. 117, 124-125) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ทำให้ความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นมากขึ้นระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนใจการเรียนเพิ่มขึ้นกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนใจการเรียนลดน้อยลงในช่วงเวลา 2 ภาคการศึกษา โดยได้ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยซึ่งทำให้กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนใจการเรียนเพิ่มขึ้นหรือรู้สึกอยากเรียนมากขึ้น คือ การรู้สึกว่าคุณสมบัติทางภาษาญี่ปุ่นของตนเพิ่มขึ้น และการได้รับอิทธิพลจากเพื่อนร่วมชั้น ส่วนปัจจัยซึ่งทำให้กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมสนใจการเรียนลดน้อยลงรู้สึกอยากเรียนมากขึ้น คือ การที่ตนได้คะแนนเพิ่มสูงขึ้น และการคิดถึงเป้าหมายในอนาคต โดย Keiko Yoshikawa ยังได้ผลการวิจัยว่า ในช่วงแรกของการเรียน กลุ่มคนที่มีพฤติกรรมสนใจการเรียนลดน้อยลงนั้นจะมีความอยากเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมสนใจการเรียนเพิ่มขึ้น กล่าวคือ แม้ว่าผู้เรียนจะมีแรงจูงใจและความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูงในช่วงเริ่มเรียน แต่อาจจะไม่ต่อเนื่องจนถึงเวลาสุดท้ายของการเรียน ในการจะรักษาระดับความอยากเรียนของนักเรียนให้ต่อเนื่องนั้น ผู้สอนควรให้ความสำคัญของการกระตุ้นความต้องการเรียนของนักศึกษาผ่านชั่วโมงเรียนในทุกๆ ครั้ง มากกว่าให้ความสำคัญกับแรงบันดาลใจตอนเริ่มเรียน

ในอีกด้านหนึ่ง มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีความอยากเรียนลดน้อยลง เช่น งานวิจัยของ Akihiko Yamamoto (2015, pp. 150-154) กล่าวว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีความอยากเรียนลดลงได้แก่ ความเร็วของการเรียนการสอนในคาบเรียน การสูญเสียความมั่นใจ ความเครียด และความตื่นเต้น ส่วนงานวิจัยของ Yuka Tomiyoshi (2014, p. 39) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ความอยากเรียนอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน โดยระบุว่าสาเหตุหลัก 2 ประการ คือ การมีภาระงานมากและความอยากของเนื้อหาที่เรียน

นอกจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ความอยากเรียนของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้ว ยังมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนและความอยากเรียนของนักศึกษาในไทย เช่น งานวิจัยของ Jaruthat Santisirisoomboon (2012, pp. 17-20) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในการเข้าชั้นเรียน และส่งผลให้ความอยากเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเชื่อมั่นต่ออาจารย์ผู้สอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในชั้นเรียน ความคาดหวังต่อการเรียนของนักศึกษา และสุขภาพจิตของนักศึกษา ส่วนปัจจัยที่ส่งผลในระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพแวดล้อมของห้องเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน สภาพเศรษฐกิจครอบครัว ความรับผิดชอบของตนเองของนักศึกษา และการเดินทางมหาวิทยาลัย

สรุปจากงานวิจัยข้างต้นพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นสัมพันธ์ทั้งกับแรงจูงใจภายในและภายนอกของผู้เรียน แต่ก็ได้หมายความว่าผู้เรียนที่มีแรงจูงใจระดับสูงจะสามารถรักษาระดับความอยากเรียนที่เพิ่มขึ้นเอาไว้ได้ยาวนาน อาจมีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเรียน ตลอดจนบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกท้อแท้และอยากเรียนลดลงเรื่อยๆ นอกจากนี้ ยังพบว่ายังไม่เคยมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยากเรียนของผู้ที่เคยเรียนแผนกศิลป์ ญีุ่กับผู้ที่ไม่เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาก่อน ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาทั้งสองกลุ่มเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียนทั้งกรณีที่ทำให้ความอยากเรียนเพิ่มขึ้นและลดลง ช่วงเวลาที่รู้สึกว่าการอยากเรียนภาษาญีุ่ลดลงมากที่สุด และวิธีสร้างแรงจูงใจใหม่ของนักศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคาท่อถอยทางการเรียนของนักศึกษา

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียนของนักศึกษากลุ่มเคยเรียนแผนกศิลป์ภาษาญีุ่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับนักศึกษากลุ่มที่ไม่เคยเรียนในแผนกศิลป์ภาษาญีุ่ ทั้งปัจจัยทางบวกได้แก่ ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้อยากเรียนภาษาญีุ่มากขึ้น หรือรักษาระดับความอยากเรียนเอาไว้ได้ และปัจจัยทางลบได้แก่ ปัจจัยที่มีผลให้แรงจูงใจอยากเรียนลดต่ำลง
2. ศึกษาเปรียบเทียบช่วงเวลาและเหตุผลที่รู้สึกว่าการอยากเรียนลดต่ำลงของผู้ที่เคยเรียนกับผู้ที่ไม่เคยเรียน
3. ศึกษาเปรียบเทียบวิธีในการสร้างแรงจูงใจขึ้นมาใหม่ของผู้เรียนที่เคยเรียนกับผู้ที่ไม่เคยเรียน

คำจำกัดความ

กลุ่มเคยเรียนแผนกศิลป์ภาษาญีุ่ หมายถึง นักศึกษาที่เคยเรียนในแผนกศิลป์ภาษาญีุ่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยในงานวิจัยนี้จะแทนด้วย J1

กลุ่มไม่เคยเรียนในแผนกศิลป์ภาษาญีุ่ หมายถึง นักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญีุ่เลย รวมถึงนักศึกษาที่เรียนในโรงเรียนสอนพิเศษหรือเรียนด้วยตัวเอง โดยในงานวิจัยนี้จะแทนด้วย J2

วิธีวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้แก่ นักศึกษาปีที่ 1-5 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวม 284 คน โดยแบ่งเป็น นักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 80 คน นักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน นักศึกษาปีที่ 3 จำนวน 78 คน นักศึกษาปีที่ 4 จำนวน 47 คน นักศึกษาปีที่ 5 (ซึ่งได้รับทุนไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลา 1 ปีเมื่อขึ้นชั้นปีที่ 4) จำนวน 18 คน เมื่อรวมทุกชั้นปี จะแบ่งเป็นกลุ่มเคยเรียน 153 คน และกลุ่มไม่เคยเรียน 131 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม โดยออกแบบให้ครอบคลุมแนวคิดที่ต้องการ มีทั้งหมด 5 หัวข้อ คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และระดับความอยากเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อเทียบกับตอนที่เริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรก (8 ข้อ) ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น หรือเท่าเดิม (14 ข้อ) ตอนที่ 3 ช่วงเวลา และสาเหตุที่รู้สึกว่าการอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นลดลง (2 ข้อ) ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนที่ลดน้อยลง (30 ข้อ) ตอนที่ 5 วิธีการรับมือ และจัดการเมื่อความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง (1 ข้อ)

แบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ระดับ 5 หมายถึง ปัจจัยนั้นมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ปัจจัยนั้นค่อนข้างมีความเกี่ยวข้อง ระดับ 3 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าปัจจัยนั้นมีความเกี่ยวข้องหรือไม่ ระดับ 2 หมายถึง ปัจจัยนั้นไม่ค่อยเกี่ยวข้อง ระดับ 1 หมายถึง ปัจจัยนั้นไม่เกี่ยวข้องเลย โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น หรือเท่าเดิม ได้ปรับจากแนวคิดของ Shoaib and Dornyei (2004) (อ้างใน Tomiyoshi 2014) ส่วนแบบสอบถามในตอนที่ 4 และ 5 ได้นำเค้าโครงจาก Akihiko Yamamoto (2015) เป็นเครื่องมือในการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ลดน้อยลง โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามออนไลน์ เผยแพร่ผ่านเว็บเพจของภาควิชา ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม ถึง วันที่ 11 มิถุนายน 2560

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ระดับความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของกลุ่ม J1 กับกลุ่ม J2 เมื่อเทียบกับตอนเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรก

ในตารางที่ 1 แสดงการประเมินความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นระหว่างกลุ่ม J1 และ J2 เมื่อเทียบกับตอนเริ่มเรียนครั้งแรก โดยแสดงอัตราส่วนร้อยละได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 การประเมินตนเองในด้านความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของกลุ่ม J1 และ J2

กลุ่ม	จำนวน นักศึกษา	ความรู้สึกอยากเรียน			รวม
		อยากเรียนมากกว่าเดิม	ไม่ต่างจากเดิม	อยากเรียนลดลง	
J1	คน	52	65	36	153
	%	33.99	42.48	23.53	100
J2	คน	45	57	29	131
	%	34.35	43.51	22.14	100

$$\chi^2=0.80/p=.961(NS)$$

ผลการตอบแบบสอบถามที่ให้นักศึกษาประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นว่ามากกว่าเดิม ไม่ต่างจากเดิม หรืออยากเรียนน้อยลง พบว่ากลุ่ม J1 มีผู้ที่อยากเรียนลดลงคิดเป็น 23.53% ซึ่งพอๆ กับกลุ่ม J2 ที่คิดเป็น 22.14% ส่วนความรู้สึกอยากเรียนมากกว่าเดิมนั้น กลุ่ม J2 ที่จำนวน 34.35% มากกว่ากลุ่ม J1 ที่มีจำนวน 33.99% อยู่เล็กน้อยเท่านั้น โดยส่วนใหญ่ผู้ศึกษากลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 จะตอบว่า รู้สึกอยากเรียนไม่ต่างจากเดิมตอนเริ่มเรียน โดยมีจำนวน 42.48% และ 43.51% ตามลำดับ อาจจะสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะจะเป็นนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นมาก่อนในชั้นมัธยมศึกษาหรือไม่ ก็ไม่ได้ส่งผลต่อความอยากเรียนที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิม

ผลการตอบแบบสอบถามในตอนที่ 1 ที่ว่า ปัจจุบันนักศึกษาคิดว่าความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของตัวเองอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับตอนเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรก พบว่า มีนักศึกษาตอบว่า “อยากเรียนมากกว่าเดิม” จำนวน 97 คน คิดเป็น 34.16% ของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นกลุ่ม J1 จำนวน 52 คนและกลุ่ม J2 จำนวน 45 คน ส่วนนักศึกษาที่ตอบว่า “ไม่ต่างจากเดิม” จำนวน 122 คนคิดเป็น 42.96% ของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยแบ่งเป็นกลุ่ม J1 จำนวน 65 คน และกลุ่ม J2 จำนวน 57 คน รวมนักศึกษาที่มีความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นคงที่หรือเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น 219 คน คิดเป็น 77.11% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยแยกเป็นกลุ่ม J1 จำนวน 117 คน (41.19%) และกลุ่ม J2 จำนวน 102 คน (35.92%) การเปรียบเทียบปัจจัยที่ทำให้ความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิมระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 ได้ผลลัพธ์ตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบปัจจัยที่ทำให้ความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิมระหว่างกลุ่ม J1 และ J2

ปัจจัยที่ทำให้อยากเรียนเพิ่มขึ้น		J1(N=117)		J2(N=102)	
		MEAN	SD.	MEAN	SD.
1. ด้านความรู้สึกรู้ภาษาญี่ปุ่น	1. ความสนุกในการเรียนภาษาญี่ปุ่น	4.21	0.729	4.34	0.696
2. ด้านผลประโยชน์ในอนาคต (งานที่จะทำในอนาคตหรือทุนการศึกษา)	2. การทำงานในอนาคต	4.56	0.674	4.44	0.752
	3. โอกาสที่จะได้ทุนการศึกษาไปเรียนที่ญี่ปุ่น	3.76	1.048	3.83	1.072
3. ด้านที่เกี่ยวข้องกับสำนึกของตนเอง	4. ความภูมิใจที่ได้รู้ภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น	4.49	0.702	4.57	0.751
	6. ความรู้สึกไม่พอใจในความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของตนเอง	3.96	0.968	4.02	0.944
4. ด้านการมีเป้าหมายในการเรียน	7. รุ่นพี่เอกภาษาญี่ปุ่นที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน	3.85	1.002	3.45	1.183
	9. การสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นผ่าน	4.03	0.973	3.93	1.119
5. ด้านบริบททางการศึกษา (อาจารย์ ผลการเรียนรู้และ กิจกรรมในห้องเรียน)	8. ผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นจากครั้งก่อน	3.84	1.042	3.79	1.120
	5. ความภูมิใจที่มีผลการเรียนดีกว่าเพื่อนในชั้นเรียน	3.28	1.173	2.88	1.137
6. ด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นที่สำคัญต่อตนเอง (พ่อแม่ เพื่อน)	10. คำชมจากเพื่อนหรือคนญี่ปุ่น	3.79	1.030	3.64	1.079
	11. การมีเพื่อนเป็นคนญี่ปุ่น	3.62	1.056	3.47	1.208
7. ด้านการนำภาษาญี่ปุ่นไปใช้จริง	12. การสามารถนำภาษาญี่ปุ่นที่เรียนไปใช้ได้จริง	4.69	0.533	4.63	0.612
	13. การดูละคร การ์ตูน หรือฟังเพลงที่ชื่นชอบได้มากขึ้น	4.33	0.820	4.48	0.864
	14. ความรู้สึกไม่พอใจที่ไม่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในสถานการณ์จริงได้	4.02	1.058	4.26	0.807

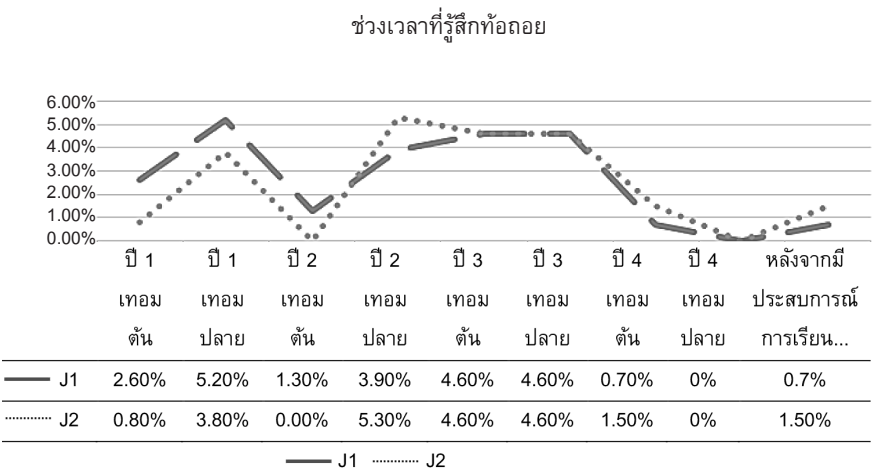
จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษามีความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นโดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 พบว่า ปัจจัยอันดับ 1 ของทั้งกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 เหมือนกัน คือ ข้อ 12 การสามารถนำภาษาญี่ปุ่นที่เรียนไปใช้ได้จริง (J1 = 4.69, J2 = 4.63) ส่วนอันดับ 2 ถึงอันดับ 5 ของกลุ่ม J1 คือ ข้อ 2 การทำงานในอนาคต (4.56), ข้อ 4 ความภูมิใจที่ได้รู้ภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น (4.49), ข้อ 13 การดูละคร การ์ตูนหรือฟังเพลงที่ชื่นชอบได้มากขึ้น (4.33), ข้อ 1 ความสนุกในการเรียนภาษาญี่ปุ่น (4.21) ตามลำดับ สำหรับกลุ่ม J2 เลือก ข้อ 4 ความภูมิใจที่ได้รู้

ภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น (4.57), ข้อ 13 การดูละคร การเต้นหรือฟังเพลงที่ชื่นชอบได้มากขึ้น (4.48), ข้อ 2 การทำงานในอนาคต (4.44), ข้อ 1 ความสนุกในการเรียนภาษาญี่ปุ่น (4.34) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้กลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 อยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น 5 อันดับแรกนั้นมีความคล้ายคลึงกันมาก หากแต่เป็นที่น่าสนใจกว่ากลุ่ม J1 จะให้ความสนใจด้านการนำไปใช้เชิงประโยชน์ก่อนการใช้แบบบูรณาการ ในขณะที่กลุ่ม J2 จะให้ความสนใจในด้านบูรณาการก่อนคิดถึงประโยชน์ในอนาคต เมื่อมองทางสถิติความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ <0.05 ของทั้ง 2 กลุ่มนี้ได้แก่ ข้อ 7 รุ่นพี่เอกญี่ปุ่นที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ($\chi^2=4.31/p=.011$) และข้อ 5 ความภูมิใจที่มีผลการเรียนดีกว่าเพื่อนในชั้นเรียน ($\chi^2=0.05/p=.007$) ซึ่งทั้ง 2 ข้อนี้ กลุ่ม J1 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม J2 อาจแสดงให้เห็นว่ากลุ่ม J1 สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่มากขึ้นโดยอาศัยต้นแบบหรือการมีคู่แข่งมากกว่ากลุ่ม J2

เมื่อมองผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดยแยกปัจจัยเป็น 7 ด้านตามกรอบแนวคิดของ Shoaib and Dornyei (2004) (อ้างใน Tomiyoshi 2014) พบว่า ในด้านการมีเป้าหมายในการเรียน ด้านบริบททางการศึกษา และด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นที่สำคัญต่อตนเอง กลุ่ม J1 จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม J2 โดยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ <0.05 ในด้านการมีเป้าหมายในการเรียน ($\chi^2 = 2.398/p = .017$) และในด้านการบริบททางการศึกษา ($\chi^2 = 1.970/p = .050$) ส่วนทางกลุ่ม J2 จะมีค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านความรู้สึกต่อภาษาญี่ปุ่นและด้านที่เกี่ยวกับสำนักของตนเองมากกว่ากลุ่ม J1 แต่ทั้งสองด้านนี้ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ จากผลที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับผลค่าเฉลี่ยที่แยกเป็นรายข้อที่ว่า กลุ่ม J1 จะมีความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นโดยมีบุคคลที่ประสบความสำเร็จ บุคคลที่ตนเองนับถือ หรือชื่นชอบ รวมถึงการมีคู่แข่ง เป็นแรงกระตุ้นหรือแรงบันดาลใจในการเรียน ส่วนกลุ่ม J2 จะให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในจิตใจของตนเองอย่างเช่น ความรู้สึกภูมิใจ ความสนุกในการเรียน หรือความไม่พอใจในความสามารถของตนเองเป็นตัวกระตุ้นให้รู้สึกอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 3 ช่วงเวลาที่รู้สึกว่าการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง

ผลการตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ที่ว่า ปัจจุบันนักศึกษาคิดว่าความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของตนเองอยู่ในระดับไหนเมื่อเทียบกับตอนเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรก พบว่ามีนักศึกษาตอบว่า “อยากเรียนลดลง” จำนวน 65 คนคิดเป็นร้อยละ 22.88% จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยแบ่งเป็นกลุ่ม J1 จำนวน 36 คน (12.67%) และกลุ่ม J2 จำนวน 29 คน (10.21%) ซึ่งทางผู้วิจัยได้ถามนักศึกษากลุ่มนี้ว่า ช่วงเวลาใดที่รู้สึกว่าการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลงที่สุดพร้อมกับให้บอกเหตุผล จึงได้ผลลัพธ์ดังแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบช่วงเวลาที่ยุติสัทธิห่อดอยความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลงที่สุดระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2

จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ยุติสัทธิห่อดอยในกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 ยุติสัทธิห่อดอยในการเรียนมากที่สุดและน้อยที่สุดดังนี้ คือ กลุ่ม J1 จะยุติสัทธิห่อดอยต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในช่วงปี 1 เทอมปลายมากที่สุด โดยมีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 5.20 รองลงมา คือ ช่วงปี 3 ทั้งเทอมต้นและเทอมปลายที่มีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 4.60 เท่ากัน ส่วนช่วงที่ไม่มีนักศึกษาในกลุ่มนี้ยุติสัทธิห่อดอยเลย คือ ปี 4 เทอมปลาย ในส่วนของกลุ่ม J2 กลุ่มนี้จะยุติสัทธิห่อดอยต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในช่วงปี 2 เทอมปลายมากที่สุดซึ่งอยู่ในอัตราอยู่ที่ร้อยละ 5.30 รองลงมา คือ ช่วงปี 3 เทอมต้นและเทอมปลายเหมือนกับกลุ่ม J1 และมีช่วงที่ไม่มีนักศึกษายุติสัทธิห่อดอยเลย คือ ช่วงปี 2 เทอมต้นและปี 4 เทอมปลาย

อย่างไรก็ตาม หากมองภาพรวมของแผนภูมิจะสังเกตเห็นว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีแนวโน้มจะเกิดความยุติสัทธิห่อดอยในการเรียนภาษาญี่ปุ่นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ในช่วงปี 1 นักศึกษาจะยุติสัทธิห่อดอยสูงสุดในช่วงเทอมปลาย และเมื่อขึ้นปี 2 ตอนเทอมต้น จำนวนนักศึกษาที่ยุติสัทธิห่อดอยจะลดจำนวนลงมาก แต่จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นเมื่อเข้าปี 2 เทอมปลาย ซึ่งเป็นภาคการศึกษาแรกหลังจากที่ได้เลือกภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกของตนเอง นั่นอาจทำให้ทั้ง 2 กลุ่มต้องการการปรับตัวในการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่หนักขึ้นกว่าตอนที่ยังไม่ได้เลือกเป็นวิชาเอก จนถึงช่วงปี 3 จำนวนนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มที่ยุติสัทธิห่อดอยเรียนลดลงไม่ค่อยแตกต่างกันนักจากตอนที่ 2 เทอมปลาย แต่จะมีแนวโน้มค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ เมื่อเข้าสู่ช่วงปีที่ 4 โดยสาเหตุที่ลดลงอาจเป็นเพราะนักศึกษามี

ความคุ้นเคยกับการเรียนมากขึ้น ประกอบกับนักศึกษามีโอกาสเลือกวิชาเรียนที่ตนเองสนใจได้มากขึ้น โดยวิชาเรียนของนักศึกษาปี 4 ส่วนใหญ่เป็นวิชาเรียนที่เน้นการใช้ทักษะเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง หรือใช้ในหน้าที่การงานในอนาคต ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา จึงทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนได้อีกครั้ง

ส่วนเหตุผลของความท้อถอยของนักศึกษากลุ่ม J1 และ J2 แยกเป็นแต่ละช่วงเวลาได้ดังนี้คือ

ช่วงปี 1 เทอมต้น กลุ่ม J1 ให้เหตุผลว่า “ไม่มีแรงจูงใจเหมือนสมัยมัธยมปลาย ยิ่งเรียนยิ่งรู้สึกท้อหาเช้ากินค่ำ” “การเรียนมหาวิทยาลัยเนื้อหาเยอะ ไม่ค่อยมีความสุขเหมือนตอนเรียนมัธยม” ส่วนกลุ่ม J2 ตอบว่า “ข้อสอบยากและเยอะ” ส่วนคนที่ตอบช่วงปี 1 เทอมปลาย กลุ่ม J1 ให้เหตุผลแบ่งเป็น 2 ประเด็นว่า “เนื้อหายากขึ้นกว่าตอนมัธยม” และ “ข้อสอบยาก และสอบได้คะแนนไม่ดีเท่าที่คิด” ส่วนกลุ่ม J2 ให้เหตุผลไปในทิศทางเดียวกันว่า “สอบได้คะแนนไม่ดี เลยรู้สึกท้อ รู้สึกตัวเองไม่พัฒนา”

นักศึกษากลุ่ม J1 ที่ตอบปี 2 เทอมต้นให้เหตุผลเหมือนกันว่า “รู้สึกว่ายากจนเกินไป” “ไม่ได้ชอบภาษาญี่ปุ่น” และคนที่ตอบปี 2 เทอมปลายให้เหตุผลว่า “เรียนแล้วไม่รู้สึกว่าตนเองพัฒนา” และ “ไม่มีแรงบันดาลใจในการเรียน” และ “เริ่มรู้ว่าที่แท้แล้วตนเองชอบเรียนอะไร” ส่วนกลุ่ม J2 ที่เลือกปี 2 เทอมปลายเพราะว่า “เนื้อหายาก” และ “ไม่มีแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ยาก”

ช่วงปี 3 เทอมต้น นักศึกษากลุ่ม J1 ที่เลือกช่วงเวลานี้ให้เหตุผลคล้ายคลึงกันว่า “เนื้อหาละเอียด ยากและซับซ้อนมากขึ้น เลยรู้สึกท้อแท้ไม่อยากเรียนแล้ว” ส่วนกลุ่ม J2 ให้เหตุผลคล้ายกับกลุ่ม J1 ในด้านที่เนื้อหายากขึ้น แต่มีจุดต่างตรงที่ “มีวิชาบังคับที่ไม่อยากเรียนเยอะ และไม่รู้ว่าจะอนาคตจะนำไปใช้ประโยชน์อะไร” สำหรับปี 3 เทอมปลาย ทั้ง 2 กลุ่มให้เหตุผลที่คล้ายกันในเรื่องความยากของเนื้อหา และไม่แน่ใจว่าตนเองมีความสามารถพอที่จะนำไปใช้งานได้จริงหรือไม่

ช่วงปี 4 เทอมต้น ทั้งกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 ก็ยังให้ความสำคัญกับความยากและปริมาณของเนื้อหาที่ตนเองก็ไม่แน่ใจว่าจะนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ได้จริง แต่ไม่มีนักศึกษาเลือกช่วงปี 4 เทอมปลายเลย ส่วนนักศึกษาที่ตอบหลังจากมีประสบการณ์การเรียนที่ญี่ปุ่นระยะหนึ่ง กลุ่ม J1 ให้เหตุผลว่า “เนื้อหาที่เรียนมาลงรายละเอียดมากและดูเหมือนจะไม่ได้ใช้จริง” ส่วนกลุ่ม J2 ตอบว่าเป็นเพราะ “ไม่มีเป้าหมายในการเรียน”

จากเหตุผลที่นักศึกษาตอบมานั้นจะเห็นแนวโน้มว่า กลุ่มนักศึกษาที่เคยเรียนในชั้นมัธยมจะรู้สึกท้อถอยในช่วงแรกมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยเรียน เมื่อวิเคราะห์สาเหตุพบว่า เกิดจากในช่วงปีแรก กลุ่ม J1 จะนึกเปรียบเทียบกับ การเรียนใน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งด้านผลการเรียน และวิธีการเรียน กล่าวคือ ทั้งๆ ที่เรียนมาแล้ว 3 ปี แต่ก็ยังรู้สึกว่าการเรียนภาษาญี่ปุ่นยาก และทำคะแนนได้ไม่ดีเท่าสมัยมัธยมปลาย หรือเรียนไม่สนุกเท่าตอนมัธยมปลาย แต่ไม่พบความเห็นที่ว่า รู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องเรียนซ้ำ ในขณะที่กลุ่ม J2 ไม่มีการเปรียบเทียบ จึงรู้สึกเพียงว่า ข้อสอบยากและตัวเองทำได้ไม่เต็ม แต่เมื่อขึ้นปี 2-5 ที่เนื้อหาวิชาลึกขึ้น และให้ฝึกทักษะด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างทางด้านประสบการณ์ของทั้ง 2 กลุ่มจะลดน้อยลง ทำให้ทั้ง 2 กลุ่มมีเหตุผลที่รู้สึกท้อถอยในการเรียนคล้ายคลึงกันก็คือ “เนื้อหายาก ซับซ้อน ละเอียดยิบ” “ความสามารถของตนเองไม่พัฒนาขึ้น” “ไม่มีแรงบันดาลใจในการเรียน” และ “ค้นพบว่าตนชอบอย่างอื่นมากกว่าภาษาญี่ปุ่น” ซึ่งก็ตรงกับผลของงานวิจัยของ Tomiyoshi (2014, p. 39) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ความอยากเรียนอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ความยากของเนื้อหาที่เรียน

ในตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้แสดงผลลัพธ์เรื่องอัตราร้อยละของผู้มีความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิมระหว่างกลุ่ม J1 (41.19%) และกลุ่ม J2 (35.92%) ซึ่งจะเห็นได้ว่า จำนวนของนักศึกษาที่เลือกแทบไม่แตกต่างกัน ประกอบกับผลลัพธ์ของจำนวนผู้ท้อถอยในการเรียนภาษาญี่ปุ่นเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม J1 (12.67%) และกลุ่ม J2 (10.21%) ที่แสดงผลในตอนที่ 3 ข้างต้นก็แทบไม่มีความแตกต่างเช่นกัน เมื่อพิจารณาพร้อมกับแนวโน้มเหตุผลของผู้ท้อถอยในการเรียนที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวสรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในชั้นมัธยมศึกษานั้นอาจส่งผลให้ความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นหรือลดลงบ้างเล็กน้อยในช่วง 1 ปีแรก แต่จะไม่ส่งผลกระทบยาวไปจนถึงปี 2 ของการเรียนภาษาญี่ปุ่น จึงทำให้จำนวนของผู้ที่อยากเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงของทั้ง 2 กลุ่มไม่ปรากฏความแตกต่างที่เห็นชัดเจน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนที่ลดน้อยลง

แบบสอบถามตอนที่ 4 เรื่องปัจจัยใดที่ทำให้ความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาลดน้อยลง ได้แยกปัจจัยเป็น 5 ประเด็น (อ้างใน Yamamoto 2015) เกี่ยวกับความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศต่างๆ และทั้ง 5 ประเด็นสามารถแยกออกเป็น 30 หัวข้อย่อย ดังที่แสดงในตารางที่ 3 ซึ่งจะเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนที่ลดน้อยลงระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ลดน้อยลงระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2

ปัจจัยที่ทำให้ความอยากเรียนลดลง		J1(N=153)		J2(N=131)	
		MEAN	SD.	MEAN	SD.
1. ประเด็นเกี่ยวข้องกับอาจารย์	8. รู้สึกอาจารย์ไม่ค่อยคาดหวังในตัวเรา	2.80	1.177	2.68	1.223
	9. วิธีวัดผลของอาจารย์ไม่เหมาะสม	2.26	1.069	2.25	1.119
	10. รู้สึกท้อเพราะอาจารย์กดดัน หรือไม่ให้กำลังใจ	2.60	1.155	2.42	1.215
	11. อาจารย์บังคับให้ทำงานที่ไม่อยากทำ	2.00	1.045	2.07	1.152
	12. อาจารย์เข้มงวดจนทำให้เบื่อ	2.05	1.002	1.99	1.027
	13. รู้สึกว่าเข้าถึงอาจารย์ได้ยาก	2.37	1.106	2.26	1.078
	14. อาจารย์ไม่ให้คำปรึกษานอกเหนือจากการเรียน	1.85	0.979	1.87	1.070
	15. ไม่ค่อยได้รับคำชมหรือกำลังใจจากอาจารย์	2.33	1.099	2.36	1.197
2. ประเด็นเกี่ยวข้องกับงานที่มอบหมายให้ทำ	16. อาจารย์ไม่ค่อยฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	1.96	1.081	1.87	1.144
	17. การบ้านเยอะเกินไป	2.03	0.983	1.80	1.091
	18. การบ้านน้อยเกินไป	2.24	1.140	3.00	1.209
	19. สอบบ่อยเกินไป	2.55	1.112	2.73	1.117
	20. ไม่ค่อยมีสอบ	2.05	1.087	2.77	1.280
	21. รู้สึกเหนื่อยหน่ายกับสภาพชีวิตประจำวันของการเรียนภาษาญี่ปุ่น	2.88	1.076	2.25	1.211
3. ประเด็นเกี่ยวกับการเนื้อหาการเรียน	22. บทเรียนที่เรียนง่ายและซ้ำเกินไป	1.88	0.969	1.80	1.091
	23. มีสิ่งที่ต้องจำเยอะมากในการเรียนภาษาญี่ปุ่น จึงทำให้เบื่อหน่าย	3.17	1.140	3.00	1.209
	25. เนื้อหาการเรียนของวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นลึกและยากเกินไป	2.76	1.112	2.73	1.117
	26. มีวิชาเฉพาะของเอกภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ชอบ	2.43	1.087	2.77	1.280
	27. เนื้อหาไม่สามารถนำไปใช้ชีวิตประจำวันได้	2.08	1.076	2.25	1.211

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ลดน้อยลงระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 (ต่อ)

ปัจจัยที่ทำให้ความอยากเรียนลดลง		J1(N=153)		J2(N=131)	
		MEAN	SD.	MEAN	SD.
4. ประเด็นเกี่ยวกับ ศักยภาพในการเรียน	3. แม้ว่าจะพยายามมากขึ้นเท่าใด ผลการเรียนรู้ก็ไม่ดีขึ้น	3.73	1.192	3.66	1.086
	4. ไม่รู้ว่าจะตนเองเก่งขึ้นหรือเปล่า	3.55	1.076	3.68	1.032
	5. ตามบทเรียนที่อาจารย์สอนไม่ทัน	3.16	1.119	3.18	1.122
	6. ไม่มั่นใจในความสามารถตัวเอง	4.00	0.960	3.95	0.995
	7. รู้สึกว่าจะเหนื่อยเองน้อยลงเมื่อเทียบกับเพื่อน	3.78	1.313	3.80	1.105
	28. เห็นความลำบากในการเรียนของรุ่นพี่เอกภาษาญี่ปุ่นแล้วรู้สึกไม่อยากเรียนต่อไป	2.05	1.105	1.87	0.972
5. ประเด็นเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม ในการเรียน	1. เคยชินกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยรวม จนหมดความกระตือรือร้นในการเรียน	2.99	1.175	2.86	1.149
	2. ไม่ชอบบรรยากาศการเรียนการสอน	2.78	1.169	2.71	1.274
	21. รู้สึกเหนื่อยหน่ายกับสภาพชีวิตประจำวันของการเรียนภาษาญี่ปุ่น	2.88	1.205	2.70	1.323
	24. ห้องเรียนมีจำนวนนักศึกษาเยอะเกินไป	2.41	1.109	2.24	1.190
	29. มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน	1.70	1.028	1.65	0.960
	30. ไม่มีเพื่อนสนิทในวิชาภาษาญี่ปุ่น	1.88	1.149	1.75	1.091

หมายเหตุ : (ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลงข้อมูลของ Best (1977, pp. 179-187) คือ ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.59 หมายถึง เกี่ยวข้องมากที่สุด, ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง เกี่ยวข้องมาก, ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เกี่ยวข้องปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เกี่ยวข้องน้อย, ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง เกี่ยวข้องน้อยที่สุด, ค่าเฉลี่ย 0.00-0.99 หมายถึง ไม่เกี่ยวข้อง)

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลทำให้รู้สึกท้อถอยในการเรียนภาษาญี่ปุ่นระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 โดยแยกเป็น 5 ประเด็น คือ ประเด็นเกี่ยวข้องกับอาจารย์ ประเด็นเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ ประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาการเรียน ประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพในการเรียน และประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียน ได้ผลดังต่อไปนี้

ประเด็นที่เกี่ยวกับอาจารย์ พบว่าไม่ว่ากลุ่ม J1 หรือกลุ่ม J2 ต่างก็เห็นตรงกันว่า ประเด็นที่เกี่ยวกับอาจารย์ส่งผลให้นักศึกษารู้สึกท้อถอยในการเรียนภาษาญี่ปุ่นน้อย โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่ม J1 ในประเด็นนี้อยู่ที่ 2.24 และกลุ่ม J2 อยู่ที่ 2.20 หากพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวกับอาจารย์ที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนลดลงมากที่สุดของทั้ง 2 กลุ่มซึ่งตรงกัน คือ ข้อ 8 รู้สึกว่าอาจารย์ไม่ค่อยคาดหวังในตัวเรา (J1 = 2.8, J2 = 2.68)

ผลลัพธ์ที่ได้จากประเด็นที่เกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำของกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 เหมือนกัน คือ งานที่มอบหมายให้ทำ ส่งผลให้นักศึกษารู้สึกท้อถอยในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับน้อย โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่ม J1 อยู่ที่ 2.22 และกลุ่ม J2 อยู่ที่ 2.24 หากพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานที่มอบหมายให้ทำที่ส่งผลต่อความต้องการเรียนที่ลดลงมากที่สุดในกลุ่มนี้ คือ ข้อ 19 สอบบ่อยเกินไป ($J1 = 2.55, J2 = 2.63$)

ประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนพบว่า กลุ่ม J1 คิดว่าเนื้อหาการเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้สึกท้อถอยน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.46 ส่วนกลุ่ม J2 คิดว่าเนื้อหาการเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้สึกท้อถอยปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.51 เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียนแยกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ข้อ 26 มีวิชาเฉพาะของเอกภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ชอบ ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 2.418/p = .016$) ส่วนสิ่งที่ส่งผลต่อความรู้สึกท้อถอยในการเรียนมากที่สุดในการเรียนที่เกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนสำหรับนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม คือ ข้อ 23 มีสิ่งที่จะต้องจำเยอะมากในภาษาญี่ปุ่นจึงทำให้รู้สึกท้อถอย ($J1 = 3.17, J2 = 3.00$)

ประเด็นที่เกี่ยวกับศักยภาพในการเรียนเป็นประเด็นที่นักศึกษากลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 รู้สึกว่ามีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกท้อถอยในการเรียนมากที่สุดในปัจจัย 5 ประเด็น โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่ม J1 อยู่ที่ 3.37 และกลุ่ม J2 อยู่ที่ 3.35 หากไม่นับข้อ 28 เรื่องเห็นความลำบากของรุ่นพี่เอกญี่ปุ่น แล้วทำให้ไม่อยากเรียนต่ออีกต่อไป จะพบว่าทั้งกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 มีค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อของประเด็นนี้เกินกว่า 3 ขึ้นไปทั้งหมด ส่วนข้อที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ความรู้สึกอยากเรียนลดลงในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกันทั้งสองกลุ่ม คือ ข้อ 6 ไม่มั่นใจในความสามารถของตัวเอง ($J1 = 4.00, J2 = 3.95$)

ประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนพบว่า นักศึกษากลุ่ม J1 คิดว่าประเด็นสภาพแวดล้อมในการเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการเรียนปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.50 ส่วนกลุ่ม J2 คิดว่าประเด็นสภาพแวดล้อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการเรียนน้อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.37 หากมองปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ให้นักศึกษารู้สึกท้อถอยมากที่สุดของทั้ง 2 กลุ่มเหมือนกัน คือ ข้อ 1 เคยชินกับการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยรวมจนหมดความกระตือรือร้นในการเรียน ($J1 = 2.99, J2 = 2.86$)

เมื่อพิจารณาแยกหัวข้อย่อยจะพบว่า 3 อันดับแรกของข้อที่ให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มรู้สึกท้อถอยอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพในการเรียนทั้งหมด กลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 เลือก ข้อ 6 ไม่มั่นใจในความสามารถตนเอง ($J1 = 4, J2 = 3.95$) และข้อ 7

รู้สึกว่าจะเหนื่อยน้อยเมื่อเทียบกับเพื่อน ($J1 = 3.78$, $J2 = 3.80$) เป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนอันดับ 3 มีความแตกต่างกันเล็กน้อย คือ กลุ่ม J1 เลือกข้อ 3 แม้พยายามขึ้นมากเท่าใด คะแนนก็ไม่ดีขึ้น (3.73) ส่วนกลุ่ม J2 เลือกข้อ 4 ไม่รู้ว่าตนเองเก่งขึ้นหรือเปล่า (3.68) ส่วนปัจจัยที่ทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกท้อถอยมากที่สุด อันดับแรก คือ ข้อ 29 มีปัญหากับเพื่อนในชั้นเรียน ($J1 = 1.7$, $J2 = 1.65$) อันดับ 2, 3 ของกลุ่ม J1 คือ ข้อ 14 อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญนอกจากเรื่องเรียน (1.85) และข้อ 22 บทเรียนง่ายและซ้ำเกินไป กับข้อ 30 ไม่มีเพื่อนสนิทในชั้นเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.88) ส่วนอันดับ 2 และ 3 ของกลุ่ม J2 คือ ข้อ 30 ไม่มีเพื่อนสนิทในชั้นเรียน (1.75) และ ข้อ 22 บทเรียนง่ายและซ้ำเกินไป (1.80) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุดของทั้ง 2 กลุ่มก็มีแนวโน้มที่คล้ายคลึงกัน

จากตารางสถิติด้านบน จะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาโดยแยกเป็น 5 ประเด็น ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อมองเป็นหัวข้อย่อย มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในข้อ 26 มีวิชาเฉพาะเอกที่ไม่ชอบ โดยที่กลุ่ม J2 จะให้ค่าความเกี่ยวข้องในข้อนี้มากกว่ากลุ่ม J1 โดยผลนี้เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของปัจจัยที่ทำให้นักศึกษามีความต้องการเรียนมากขึ้น คือ กลุ่ม J2 จะให้ความสำคัญในเชิงบูรณาการ เช่น การดูแลครู การทุนที่ขึ้นชอบได้ และความสนุกในการเรียนภาษาญี่ปุ่น มากกว่ากลุ่ม J1 ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ในอนาคต อย่างไรก็ตามจากผลด้านบนอาจกล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยที่ส่งผลกับความรูสึกต้องการเรียนที่ลดน้อยลงระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 มีความคล้ายคลึงกัน คือ ปัจจัยที่ส่งผลทำให้รู้สึกท้อถอยในการเรียนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านศักยภาพในการเรียน ในเรื่องความไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง ส่วนปัจจัยที่ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับความรู้สึกท้อถอยมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน เรื่องปัญหากับเพื่อนในชั้นเรียน

ตอนที่ 5 วิธีการรับมือหรือแก้ไขปัญหาเมื่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง

แบบสอบถามในตอนที่ 5 ถามถึงวิธีการรับมือหรือแก้ไขปัญหาเมื่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร โดยได้ผลลัพธ์ตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบวิธีรับมือหรือแก้ไขปัญหาเมื่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลงระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2

การรับมือเมื่อมีความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง	J1(N=153)		J2(N=131)	
	จำนวน	%	จำนวน	%
1. คิดถึงแรงบันดาลใจตอนเริ่มเรียนของตนเอง เช่น งานดีๆ ในอนาคตหรือการสอบชิงทุนการศึกษา	59	38.6	57	43.5
2. ออกห่างจากภาษาญี่ปุ่นสักพักโดยการหันไปทำงานอดิเรกอย่างอื่น	19	12.4	25	19.1
3. ปรึกษากับอาจารย์ คอยบอกรู้ เพื่อน หรือในสังคมออนไลน์	8	5.2	2	1.5
4. พยายามอยู่กับการเรียนภาษาญี่ปุ่นให้มากขึ้น	19	12.4	7	5.3
5. ให้กำลังใจตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง	35	22.9	22	16.8
6. ไม่ทำอะไรเป็นพิเศษ	5	3.3	8	6.1
7. เลิกเรียนภาษาญี่ปุ่น	0	0.0	0	0.0
8. อื่นๆ	8	5.2	10	7.6

$$\chi^2=12.240/p=.057(NS)$$

สำหรับการรับมือหรือแก้ไขปัญหาเมื่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลงของกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จากตารางด้านบนจะเห็นวิธีรับมือเมื่อเกิดความรู้สึกท้อถอยที่คล้ายคลึงกันของทั้ง 2 กลุ่ม อันดับแรก คือ ข้อ 1 คิดถึงแรงบันดาลใจตอนเริ่มเรียนของตนเองมากที่สุด โดยกลุ่ม J2 เลือกข้อนี้ร้อยละ 43.50 มากกว่ากลุ่ม J1 ที่เลือกอยู่ที่ร้อยละ 38.6 ส่วนอันดับ 2 และ 3 จะแตกต่างกันโดยที่กลุ่ม J1 จะเลือกข้อ 5 ให้กำลังใจตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (22.9%) ส่วนอันดับ 3 ของกลุ่ม J1 เลือกข้อ 2 ออกห่างจากภาษาญี่ปุ่นไปทำอย่างอื่น และข้อ 4 พยายามอยู่กับการเรียนภาษาญี่ปุ่นให้มากขึ้นมีในจำนวนร้อยละที่เท่ากัน คือ 12.4 ส่วนอันดับ 2 และ 3 ของกลุ่ม J2 คือ ข้อ 2 ออกห่างจากภาษาญี่ปุ่นสักพัก โดยหันไปทำงานอดิเรกอย่างอื่นแทน (19.1%) และ ข้อ 5 ให้กำลังใจตัวเอง และเชื่อในความสามารถของตนเอง (16.8%) ตามลำดับ

ส่วนนักศึกษาที่ตอบข้อ 8 อื่นๆ นั้น เมื่อไปพิจารณาคำตอบที่ให้นั้นพบว่ากลุ่ม J1 จะมีอยู่ 2 กรณี คือ “คิดถึงคนที่มีความสำคัญในจิตใจ เช่น พ่อแม่ หรือว่ารุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานโดยใช้ภาษาญี่ปุ่น” (2 คน) กับ “ออกห่างจากบทเรียนภาษาญี่ปุ่น ไปหางานอดิเรกที่เกี่ยวกับญี่ปุ่นแทน” (6 คน) ส่วนของกลุ่ม J2 จะไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด คือ “อ่านหรือดูสื่อบันเทิงญี่ปุ่นที่เคยเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียน เมื่อพบว่ายาก แปลไม่ออก จะทำให้จิตใจอยากเอาชนะเกิดขึ้น” (10 คน)

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียน รวมทั้งวิธีสร้างแรงจูงใจเมื่อความอยากเรียนลดต่ำลงของผู้เรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลวิเคราะห์สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของกลุ่มนักศึกษาที่เคยเรียน (J1) กับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เคยเรียน (J2) เมื่อเทียบกับตอนเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรก

จากผลการวิจัยที่ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นของกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 เมื่อเปรียบเทียบกับตอนเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นครั้งแรกพบว่า ตัวเลขร้อยละของผู้ที่มีความอยากเรียนมากกว่าเดิม ไม่ต่างจากเดิม และลดน้อยลงจากเดิมของทั้ง 2 กลุ่มแทบจะไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ประสบการณ์ในการเรียนไม่ได้ส่งผลต่อความอยากเรียนที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิม

เมื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความอยากเรียนที่เพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิมของทั้ง 2 กลุ่ม จะเห็นความแตกต่างด้านแรงจูงใจของทั้ง 2 กลุ่มคือ นักศึกษากลุ่ม J1 จะมีแรงจูงใจในแง่ของต้นแบบหรือรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งการมีตัวตนของคู่แข่งที่ส่งผลให้ความอยากเรียนของนักศึกษากลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yuka Tomiyoshi (2014, p. 39) ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ความรู้สึกอยากเรียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ การมีต้นแบบ ที่เป็นอุดมคติ อย่างเช่น เพื่อน รุ่นพี่ เป็นต้น แต่ในทางกลับกัน สำหรับนักศึกษากลุ่ม J2 จะมีแรงจูงใจในเชิงบูรณาการ หรือแรงจูงใจภายในตัวเองมากกว่ากลุ่ม J1 เช่น การเรียนภาษาญี่ปุ่นที่สามารถนำภาษาญี่ปุ่นที่เรียนไปใช้ในกิจกรรม หรืองานอดิเรกที่ตัวเองชื่นชอบ ความรู้สึกสนุกกับการเรียนภาษาญี่ปุ่น ซึ่งผลลัพธ์นี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบเพื่อจัดกิจกรรมที่จะสามารถกระตุ้นความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นได้อย่างตรงความต้องการของนักศึกษา

3. ช่วงเวลาที่รู้สึกว่าการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง

ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่ม J1 จะเกิดความรู้สึกท้อถอยในช่วงแรกมากกว่ากลุ่ม J2 เมื่อวิเคราะห์สาเหตุพบว่า ในช่วงปีแรก กลุ่ม J1 จะมีการเปรียบเทียบกับการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของตนเอง กล่าวคือ ทั้งๆ ที่เรียนมาแล้ว 3 ปี แต่ก็ยังรู้สึกว่าเนื้อหายาก และทำคะแนนได้ไม่ดีเท่าสมัยมัธยมศึกษาตอนปลาย ในขณะที่กลุ่ม J2 จะไม่มีการเปรียบเทียบ จึงรู้สึกเพียงว่า ข้อสอบยากและตัวเองทำได้ไม่ดีเอง แต่เมื่อขึ้นปี 2 และชั้นปีที่สูงขึ้น เนื้อหาวิชาซับซ้อนมากขึ้น และมีรายวิชาฝึกทักษะด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างในประเด็นนี้ของทั้ง 2 กลุ่มจะลดน้อยลง

โดยทั้ง 2 กลุ่มมีเหตุผลที่ทอดถอยคล้ายคลึงกันก็คือ ความยากและความซับซ้อนของเนื้อหาที่เรียน

4. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง

ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนรู้สึกทอดถอยในการเรียนสามารถแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับอาจารย์ ประเด็นเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ ประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาการเรียน ประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพในการเรียน และประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียน

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้สึกต้องการเรียนที่ลดน้อยลงระหว่างกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 มีความคล้ายคลึงกัน คือ ปัจจัยด้านศักยภาพในการเรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มต่างรู้สึกว่ามีเกี่ยวข้องกับความรู้สึกทอดถอยมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องความไม่มั่นใจในความสามารถของตนเองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกันในทั้ง 2 กลุ่ม เช่นเดียวกับผลวิเคราะห์ในงานวิจัยของ Akihiko Yamamoto (2015, pp. 150-154) และ Yuka Tomiyoshi (2014, p. 39) ที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีความอยากเรียนลดลง ได้แก่ ตามการเรียนการสอนในคาบเรียนไม่ทัน การสูญเสียความมั่นใจ ความเครียดความตื่นเต้น ความยากของเนื้อหาที่เรียน เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับความรู้สึกทอดถอยของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ในเรื่องปัญหากับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งอาจสรุปได้จากผลข้างต้นว่า ปัจจัยจากภายในของตัวนักศึกษาโดยเฉพาะเรื่องศักยภาพทางการเรียนนั้นจะส่งผลให้นักศึกษารู้สึกทอดถอยในการเรียนมากกว่าปัจจัยภายนอกอย่างสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักศึกษา

5. วิธีการรับมือและการแก้ปัญหาเมื่อความต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นลดน้อยลง

นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีวิธีการรับมือเมื่อรู้สึกทอดถอย หรืออยากเรียนลดน้อยลงคล้ายๆ กัน คือ พยายามคิดถึงแรงบันดาลใจตอนเริ่มเรียนของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Akihiko Yamamoto (2015, pp. 150-154) ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้าน “ความฝันและจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาญี่ปุ่น” เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมีความอยากเรียนเกิดขึ้นมาใหม่ และในงานวิจัยนี้ยังพบว่า สำหรับกลุ่ม J2 จะมีแนวโน้มใช้วิธีการรับมือด้วยการออกห่างจากภาษาญี่ปุ่นสักพัก โดยหันไปทำกิจกรรมหรืองานอดิเรกอย่างอื่นมากกว่ากลุ่ม J1 ในขณะที่กลุ่ม J1 จะเลือกใช้วิธีในการให้กำลังใจตนเองเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมากกว่ากลุ่ม J2 แม้สัดส่วนร้อยละจะห่างกันเพียงเล็กน้อย แต่ก็อาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจเลิกเรียน หรือมองเห็นความชอบในสิ่งอื่นเช่นวิชาโทมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

จากตารางที่ 1 ที่แสดงให้เห็นว่าจำนวนของนักศึกษาที่รู้สึกท้อถอยในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของทั้งกลุ่ม J1 และกลุ่ม J2 มีจำนวนพอๆ กัน ประกอบกับผลจากตาราง ที่ 3 ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาท้อถอยพบว่าปัจจัยทางด้านศักยภาพในการศึกษามีผลต่อทั้ง 2 กลุ่มพอๆ กัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกท้อถอยของนักศึกษา ดังนั้นการเริ่มสอนนักศึกษาในกลุ่ม J1 และ J2 พร้อมกันใหม่จึงไม่ใช่ประเด็นหลักที่ทำให้เกิดความท้อถอยในการเรียน แต่ในทางตรงกันข้าม จากการพูดคุยกับนักศึกษาบางส่วนกลับพบว่าเป็นข้อดีมากกว่า กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มไม่เคยเรียนจะมีแรงกดดันในการเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มที่เคยเรียน ส่วนกลุ่มที่เคยเรียนแล้วอาจจะรู้สึกท้อถอยในระยะแรก เพราะไม่คุ้นชินกับการเรียนในมหาวิทยาลัย แต่ก็เป็น การปรับเปลี่ยนฐานความรู้ใหม่อีกครั้ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มต้นด้วยกันเหมือนเดิมน่าจะยังคงทำได้ แต่ควรเพิ่มเติมประเด็นอื่นๆ ดังนี้

1. ภาควิชาฯ อาจต้องเสริมการเรียนรู้แบบให้มีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้มากขึ้นกับนักศึกษาในกลุ่มที่เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อรักษาแรงจูงใจเอาไว้ นอกจากนี้ควรมีการดำเนินการที่กระตุ้นนักศึกษาด้วยการนำรุ่นพี่ หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานมาแล้วประสบการณ์เพื่อเป็นต้นแบบแก่นักศึกษา

2. ช่วงที่นักศึกษารู้สึกอยากเรียนลดลงมากที่สุดสำหรับนักศึกษาทั้งสองกลุ่มคือ ช่วงปี 3 เทอมต้นและเทอมปลาย ซึ่งอาจเป็นเพราะเนื้อหาการเรียนที่ซับซ้อนและยากขึ้น อีกทั้งจำนวนรายวิชาที่เพิ่มขึ้นจาก 2 รายวิชาเป็น 5 รายวิชา ภาควิชาฯ ควรต้องรับมือโดยการสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเองของนักศึกษาให้มากขึ้น โดยการเพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะ และการนำไปใช้จริงตั้งแต่ปี 3 เทอมปลาย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในการฝึกงานระหว่างปิดภาคการศึกษา หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ได้มากยิ่งขึ้น เช่น เปิดรายวิชาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ 1 และการอภิปรายกลุ่มภาษาญี่ปุ่น 1 ในระดับชั้นปีที่ 3 เทอมปลาย เพื่อเป็นการปูพื้นฐานสำหรับการนำวิชาความรู้ไปใช้ในหน้าที่การงานในอนาคต

3. อาจารย์ที่ปรึกษา และรุ่นพี่ควรมีบทบาทช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจว่า การเลือกเรียนเอกภาษาญี่ปุ่นจะต้องเผชิญกับอะไรบ้าง โดยห้ค้นหาเวลาพบปะพูดคุยรายบุคคลให้มากขึ้น หรือหาวิธีแนะแนวเชิงทดสอบว่านักศึกษาอยากเรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทจริงหรือไม่ เพื่อไม่ให้เผชิญกับปัญหาการรู้สึกว่าตัวเองเลือกเรียนวิชาเอกผิด

4. หากมีการเก็บข้อมูลในระยะยาว จะช่วยให้รู้ว่าการคงอยู่ของนักศึกษาที่รู้สึกท้อถอยมีมากน้อยแค่ไหน แต่ละชั้นปีสามารถฝ่าฟันอุปสรรคจนจบการศึกษาไปได้เพียงใด นอกจากนี้การศึกษายังจួយนอกเช่น ความพึงพอใจต่อการใช้บัณฑิตทั้งสองกลุ่มของนายจ้างแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะทำให้รู้ว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ควรจะดำเนินไปในทิศทางใด จึงจะสนองตอบต่อตลาดแรงงานในปัจจุบัน

References

- Runggeratigul, K., Chanprasert, C., Leaokittikul, R., Silapattagul, W., & Chaimkeeratikanon, H. (2016). Japanese Language Learning Attitudes, Behaviors and Japanese Language Proficiency of Students at the Faculty of Arts, Silpakorn University (ทัศนคติ พฤติกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร). **The Journal of the Faculty Of Arts, Silpakorn University**, 38(2), 247-280.
- Santisirisoomboon, J. (2012). **The Study of Factors Affecting Classroom Attendance in Air, Noise Pollution and Control (ENV3301) (การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษากระบวนวิชา ENV3301 มลภาวะอากาศ เสียง และการควบคุม)**. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Tomiyoshi, Y. (2014). Qualitative Survey on Factors Influencing Learning Motivation of Japanese Language Students: In the Context Surrounding Japanese Major Students in Central Thai University P in Thailand (日本語学習意欲に影響を与える要因に関する質的研究 : タイ中部P大学の日本語主専攻者を取り巻く文脈において). **Obirin Gengo Kyoiku Ronso**, 10, 39-54.
- Yamamoto, A. (2015). **Changes in motivation in Japanese language learners and their factors : focusing on Japanese language training at Indonesia before coming to Japan (日本語学習者の意欲の変化とその要因 : インドネシアにおける渡日前日本語研修の事例より)**. Doctoral Dissertation, Takushoku University, Tokyo, Japan.
- Yoshikawa, K. (2011). The Relationship between factors in increasing motivations to learn japanese language and learning-action at secondary schools in Thailand: factors in intrinsic motivation while teaching Japanese language (タイ中等教育における日本語学習意欲を高める要因と学習行動との関係ー日本語教師の日本語指導時の内容的動機づけ要因). **The Japanese Education Bulletin of Bangkok Japanese Cultural Center, Japan Foundation**, 8, 75-84.

Yoshikawa, K. (2013). Motives for Learning Language and Factors in Increasing Motivation to Learn Japanese Language at Secondary Schools in Thailand : A Comparison between Increase-group and Decrease-group in Learning-action (タイ中等教育における日本語学習動機、学習意欲を高める要因：日本語学習行動増加群と減少の比較). **The Japanese Education Bulletin of Bangkok Japanese Cultural Center, Japan Foundation**, 10, 117-126.